Γεμμα
Καραβας
Κηφισια
Δαλι
Συκαμινεα
Μορφου
Αμαθους
Κερυνεια
Παφος
Καρπασια
Στροβολος
Λιθροδοντας
Κοινοτες (Μουσαμ.) (Αφεντικοι)
Λευκα
Κηφισια
Λευκαρα
Καραβας
Λαπηθος
Λευκωσια
Λορνακα
Λεμεσος
Τριμιθουσιωτισσης
Εβραιοι στη Κυπρο

ΚΥΑΝΗ ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΟΥ ΒΙΒΛΟΣ

(Συνέχ. ἐκ τοῦ ἡγουμ. φύλλου.)

Ἀναγγελλας περὶ αἴσια τὰ κατ' ἀὰς ἐν Καραβᾷ Κυθραίᾳ καὶ Ἰδαλίῳ σχολὰς, χαίρω μηνύων, ὅτι καὶ ἐφέτος τὰς τοῦρον ἐχούσας εὖ καὶ καλῶς. Εἰς Ἰδάλιον μου- ελῆφθη νέος διδάσκαλος· ἀλλ' ὁ τῆς σχο- λῆς χαβάκτηρ ἐμεινεν ἀναλλοίωτος. Ἄ- ρίστη εἶναι καὶ ἡ σχολὴ Μόρφου· ἐν αὐ- τῇ τῇ μονῇ διδάσκαλοι εἶναι δύο ἀδελ- φοὶ, ἄβροι τοὺς τρόπους καὶ λίαν ἐπιμε- λεῖς κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου εὗρον μα- θητὰς ἑξήκοντα. Ἐν Ἀκαθοῦ διδάσκει 37 παῖδας ἀξιόλογος διδάσκαλος μονο- χειρὶ ὠφελούμενος ἔχων βοηθὸν καὶ νὰ ἀπο- λαύσῃ μισθὸν μείζονα. Ἐν Κερύνειᾳ αἱ παραδοθεῖσαι διεκόπησαν ἐπί τινα χρόνον, ἀπελθόντος τοῦ νέαρου καὶ ἐπιμελεστά- του διδασκάλου εἰς Πάφον, ἔνθα προσε- κλήθη αὐθις μισθοῦ μεγάλου ἁρμάζων εἰς τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἱκανότητα. Τὴν ἀγγλικὴν ἔμαθε μετὰ πολλῆς κόπω- τρίας καὶ τὴν διδάσκει ἐπιτυχῶς ἐν Πά- φῳ. Κυπριανὴν τελευταίαν διετίαν ἢ τρία τίαν ἔλαβεν ἡ ἐν Πάφῳ σχολὴ κατὰ μι- να ἐπιχορήγησιν τριῶν λιρῶν, οὕτω δὲ ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ δώσῃ τῇ διδασκάλῳ ἀμοιβὴν μεγαλητέραν τῆς δυνηθούσης. Λίαν ἀξιέπαινος εἶναι ὁ διδάσκαλος ἐν Καρπα- σίῳ διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ καθόλου καὶ τὴν ἐπιμέλειαν νὰ μάθῃ τὴν ἀγγλικὴν καὶ ἄλλας γνώσεις χρησίμους. Ἡ σχολὴ τῶν Στροβίλῳ ἀνήκουσα ὑπὸ διδάσκαλον ἐπι- τήδειον· ἐν Λιθροδόντι ἐκτίσθη ὡραία οἰ- θουσα, ἔλαβε δὲ ἡ σχολὴ κληροδότημα παρὰ πρεσβύτου, κληρικοῦ, διότι οἱ κά- τοικοι οὐδὲν συνεισφέρουσιν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν σχολείων τῶν χριστιανικῶν. Ἐπιδὲ τῶν κατακώμασμο υ

Εφημερ: Αληθεια
Ημερ: 5/17/2/1883

σουλμανικῶν εἶναι ἀδύνατον νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἔχουσι καλῶς, καίπερ ἀληθεύοντος, ὅτι πολλαχοῦ οἱ διδάσκαλοι εἶναι ἐπιμελεῖς καὶ φιλόπονοι καὶ μετὰ κόπου ἑρμηνεύουσι χαλεπώτατα μαθήματα, ὅσα πρέπει νὰ μανθάνωσιν οἱ παῖδες ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων. Ἄρχονται τῆς διδασκαλίας ἀπὸ τοῦ φαύλου τέλους· ἐπειδὴ δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν παίδων ἁρπάζονται ὑπὸ τῶν γονέων πρὸ τῆς ὥρας εἰς ἄλλας ἐργασίας, οὐδέποτε ἀφικνοῦνται εἰς τὴν ἀρχήν, οὔτε γραφὴν μανθάνοντες τουρκικὴν, οὔτε ἀνάγνωσιν. Ἀπανταχοῦ εἶπα, ὅτι οἱ παῖδες, ἐὰν κατηνάλισκον βραχύν τινα χρόνον πρὸς ἐκμάθησιν τῆς τουρκικῆς ἀναγνώσεως καὶ γραφῆς, δὲν θὰ ἐζημιοῦντο τὸ παράπαν· θὰ ἐμάνθανον δὲ εὐκολώτερον μαθήματα, εἰς ἃ νῦν καταδαπανᾶται ὅλος ὁ χρόνος. Τὸ μεταδίδειν εἰς τὴν μνήμην τῶν παίδων λέξεις πάντη ἀκαταλήπτους, εἶναι ἔργον μακροχρόνιον καὶ ἐπαχθές· θὰ ἐξετελεῖτο δὲ ταχύτερον, ἐὰν οἱ παῖδες ἐκ διαλειμμάτων ἀνεκουφίζοντο δι' ἄλλου μαθήματος καταλληλοτέρου εἰς τὴν ἡλικίαν των, εὐνοήτου καὶ ἐπομένως τερπνοῦ. Ἄξιον μισίας εἶναι τὸ σχολεῖον ἐν Λεύκᾳ, ἔνθα ὁ διδάσκαλος ἀπολαμβάνει οὐδὲν παρὰ τῶν γονέων, μόνον δὲ 25 γρόσια παρὰ τοῦ Ἐβκαφίου· διδάσκει 21 παῖδας καὶ 4 κοράσια. Ἤκουσα πέντε παῖδας ἀναγινώσκοντας καὶ μεταφράζοντας τὴν ἀραβικὴν γραμματικὴν, τέσσαρας δὲ ἄλλους ἀναγινώσκοντας τουρκικὴν βίβλον "Τεζβὶτ" ἐν ᾗ ἐδιδάσκοντο διὰ τίνος μεθόδου ψάλλεται τὸ Κοράνιον. Ἐξ ἀνεγίνωσκον ἄριστα ἐν τῷ τουρκικῷ πρώτῳ χπταρίῳ, δύο ἔγραφον καλῶς καθ' ὑπαγόρευσιν, εἰς δὲ ἤσκειτο εἰς τὸν πολλαπλασιασμόν.

Δὲν ἤνοιξα τοὺς διδασκάλους ἀπροθύμους κἀμετέλθωσι λογικωτέραν τινὰ μέθο

Εσπερ. Αληθεια
Ημ. 5/17/2/1883

δον βιβλαρχαϊας, οὐδὲ τοὺς κατοίκους μὴ ἐνθυμουμένους νὰ διδάσκωνται τὰ τέκνα των ἀναγνῶσιν καὶ γράφωσι τουρκιστὶ, ταιχεία ἀριθμητικῆς κ.λ. πεπαλαιωμένοι ὄντως σχηθεῖαι δὲν μεταβάλλονται ραδίως. [redacted] ὀθωμανικῶν σχολείων ἡ βελτίωσις [redacted] διὰ μακρὺν χρόνον καὶ ἀ- [redacted] [redacted] ἀνεφορεῖ ἐξετάσεως ἐπιχορήγησιν [redacted] ἐπιτρέχθησαν 84, ἐξ ὧν 17 ἀπὸ χριστιανικῶν κωμῶν καὶ τοσαῦται ἀπὸ μουσουλμανικῶν. Εὕρηνται 7 κῶμαι λευκωσίας, 4 λάρνακος, 3 λεμεσοῦ, 4 κερυνείας, 4 πάφου, 4 λεμεσχώστου, αἵτινες ἔλαβον βιβλία ἢ ἀπὸ 2—24 λιρῶν, κατ' ἄλλας δὲ μικρὰς ἀφορμὰς αἱ δὲ ἐπὶ τῷ ἄρχειν ἐπισφίγξωσιν ὠφελιμώτερα πρὸς καὶ οἱ [redacted] Αἱ ἐν Κυθρέᾳ καὶ Λευκάρᾳ [redacted] ἐνὸς ταμείου, παρθεναγωγείου [redacted] ἐπαίδευσαν παῖδας ἑλληνίδας δὲ ἐχορηγήθη κυβέρνησις τὸν σκοπὸν καὶ χάριν [redacted] τῶν χορηγήσεων. Ἀπομένουν λοιπὸν εἰς τοὺς κατοίκους ὅπως συμπληρώσωσι τὰς πληροφορίας· ἔκτοτε ὅμως πληροφορίαι δὲν ἐστάλησαν· αἱ ἐπιχορηγήσεις ἐπομένως δὲν ἐδόθησαν, οὐδὲ ἱδρύθησαν παρθεναγωγεῖα. Χάριν τῶν ἑλληνικῶν παρθεναγωγείων ἐν Καραβᾷ καὶ Λαπίθῳ ἐχορηγήθησαν κατ' ἔτος 24 λιρ. εἰς ἑκατέραν, πρὸς εὕρεσιν θηλειῶν διδασκάλων. Διωρίσθησαν δύο νεάνιδες, αἵτινες ἢ προθύμως ἐδέξαντο· κατόπιν ὅμως ἐπεισθησαν ὑπὸ φίλων ἐν Λευκωσίᾳ νὰ παραιτηθῶσιν. Ἄλλαι διδάσκαλοι δὲν διωρίσθησαν, αἱ δὲ ἐπιχορηγήσεις δυστυχῶς ἀνεστάλησαν. Οὐδὲν λοιπὸν παρθεναγωγεῖον ἱδρύθη διὰ βοηθείας κυβερνητικῆς· ἱδρύθησαν ὅμως ἓν μὲν ἐν Πάφῳ, ἕτερον δὲ ἐν Μόρφου τῆς Λευκωσίας διπάνῃ τῶν κατοίκων.

Διδασκάλους τῆς ἀγγλικῆς ἐπόρισεν

Εσπερ: ΑΛΗΘΕΙΑ
Ημερ: 5/17/2/1883

ἡ κυβέρνησις εἰς τὸ ἐν Λευκωσίᾳ ἑλληνικὸν τῶν ἀρρένων καὶ εἰς τὸ αὐτόθι μουσουλμανικὸν, εἰς τὸ ἐν Λάρνακι ἑλληνικὸν καὶ εἰς τὸ μουσουλμανικὸν, καὶ εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα ἐν Καραβᾷ καὶ Λεπίθῳ. Τῆς κυβερνήσεως ἡ βοήθεια δὲν ἀπηγεῖτο χάριν τοῦ ἐν Λεμησσῷ ἑλληνικοῦ σχολείου τῶν ἀρρένων, διότι ἡ οἰκεία ἐπιτροπὴ ἐπορίσατο διδασκάλων τῆς ἀγγλικῆς ἰδίαις δαπάναις.

Ἐν τῇ ἑλληνικῇ σχολῇ τῶν ἀρρένων ἐν Πάφῳ ἐδίδαξε τὴν ἀγγλικὴν ὁ πρώην ἐν Κερυνείᾳ διδάσκαλος· τοῦτο ἐγένετο ἄνευ προσθήκης μισθοῦ παρὰ τῆς κυβερνήσεως. Ἐν τοῖς μουσουλμανικῆς σχολείοις τῆς Λάρνακος ὁ διδάσκαλος τῆς τῆς ἀγγλικῆς ἐδίδαξε μόνην τέσσαρας μῆνας. Ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας μῆνας ἐδιδάχθη ἡ ἀγγλικὴ ἐν τοῖς παρθεναγωγείοις τῆς Λευκωσίας ἄνευ ἐπισήμου διορισμοῦ διδασκάλων. Ἡ κυρία Τριανταφυλλίδου ἔχουσα 69 μαθητρίας ἐν Λάρνακι, ἔγραφεν. "Τὸ ἔργον μου εὐοδοῦται· τὰ πρεσβύτερα τῶν κοριτσίων χαίρουσι μανθάνοντα καὶ βλέποντα ὅτι δύνανται νὰ συλλάβωσι τὴν ἔννοιαν τῆς προτάσεως ἄνευ ἑρμηνείας εἰς τὴν ἑλληνικήν. Ἐλπίζω ὅτι ἐχετε μεγαλείτερα ἀναγνωσματάρια, διότι δὶς διεξήλθομεν τὰ ἰσχάτως ἡμῖν ἐπισταλέντα".

Τὴν ἀγγλικὴν σχολὴν ἐν Λευκωσίᾳ ἐνεκαινίσαμεν ἁρμοστὴς τῇ 3 ἰαν. 1881, τὴν διηύθυνε δὲ διὰ παντὸς τοῦ ἔτους ὁ τῆς Παιδείας ἐπιμελητής· τρεῖς ἦσαν αἱ τῆς διδασκαλίας περίοδοι ἀπὸ 3 ἰανουαρίου μέχρις 8 ἀπριλίου, ἀπὸ 9 μαΐου μέχρις 30 ἰουλίου, ἀπὸ δεκεμβρίου μέχρι 28 δεκεμβρίου. ἐφοίτησαν εἰς αὐτὴν 58, ἦσαν 26 Μουσουλμάνοι, 21 Ἕλληνες, 7 Ἀρμένιοι, 2 Ρωμανοκαθολικοὶ, 2 Ἰσραηλῖται. Τούτων οἱ μὲν ἐξέλιπον τὴν Λευ-

Εφημ. Αλήθεια
Ημερ. 5/17/2/1883

κωμίαν, οἱ δὲ ἐφοίτησαν μίαν ἢ δύο περιόδους. Οἱ μίνωιτις μέχρι πέλαγος ἀναγινώσκουσι κάλλιστα καὶ νοοῦσιν ἄνευ μεταφράσεως χωρία κλασικῶν ἐν τοῖς ἀναγνωσματαρίοις. Γράφουσι δὲ καὶ ὀρθῶς καθ' ὑπαγόρευσιν καὶ δύνανται νὰ εὑρίσκωσι τὰ στιγματοτικὰ ἐνόματα ἐν τῷ λεξικῷ. ῥήματα ἢ ἐπιρρήματα εἰς τὰς λέξεις ἐν τῇ ἀναγνώσει.

Εφημερ. Αληθεια
Ηλιος 5) 17/2/1883